

Bergermarka Velforening
Tronrud Eiendom
Naturvernforbundet i Jevnaker
Jevnaker JFF
JIF Mosjon
Utdanningsforbundet i Jevnaker
Ringerike O-lag
Nordhagen Vest ved Silje Nikolaisen
Fossekallen IL
FAU Bergerbakken Skole
FAU Bergerbakken Barnehage
Norsk Organisasjon for Terrengsykling

Dato: 6. juni 2025

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 Moss
Kopi: Jevnaker kommune

**KLAGE PÅ VEDTAK OM TILLATELSE TIL VESENTLIG TERRENGINNGREP –
OPPARBEIDELSE/GROVPLANERING AV INDUSTRIOMTER PÅ BERGERMOEN,
JEVNAKER KOMMUNE**

(Referanse i Jevnaker kommunes sakssystem: 25/1661 – 150/1077)

1. Innledning

Vi viser til Jevnaker kommunes vedtak (referanse ovenfor) om godkjenning av grovplanering og opparbeidelse av industriomter på Bergermoen. På vegne av en rekke sentrale interessegrupper fremmer vi herved klage i medhold av forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Vårt hovedanliggende er at tiltaket i realiteten utgjør etablering og drift av et kommersielt pukkverk – uten korrekt saksbehandling, tilstrekkelig varsling eller nødvendig konsekvensutredning – i strid med både plan- og bygningsloven (pbl), mineralloven og forvaltningslovens krav til saksbehandling og medvirkning.

Bakgrunnen for at klagen fremmes etter ordinær klagefrist, er at kun nærmeste naboer ble varslet, og at svært få har blitt kjent med tiltakets reelle omfang før nylig. Vi har også hatt dialog med politisk ledelse på bakgrunn av at det har vært avvikende informasjon mellom hva som ble sagt i kommunestyret 6.3.25 og hva som skrives i saksdokumentene til dette møtet. Dette har vært en prosess som har tatt lang tid. Det har også vært nødvendig med gjennomgang av saken med tanke på hvilke planer og lovhjemler som gjelder. Samtidig har engasjementet bak denne klagen hatt så stor bredde, at behandlingen hos de forskjellige parter har tatt tid. I

samme periode ble det også kommunisert en oppstart av reguleringsplan for NOAH sitt deponi innenfor reguleringsområdet, som må sees i sammenheng med denne saken. Vi valgte derfor også å avvente utsendelse av klagebrevet til etter informasjonsmøtet om NOAH sitt deponi.

2. Manglende vurdering av naturmangfoldloven §§ 7–12 – opphevelsesgrunn

Vi viser til Statsforvalterens nye rutiner for behandling av reguleringssaker, beskrevet i «Orientering om nye rutiner for håndtering av klager på kommunens reguleringsvedtak og veiledning om naturmangfoldloven §§ 7–12» (2025). Ifølge disse rutinene skal det fremgå klart av reguleringsvedtaket at kommunen har gjort grundige, selvstendige vurderinger av alle prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12, jf. § 7. Dette omfatter krav til et tilstrekkelig og oppdatert kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet (§ 8), føre-var-prinsippet ved usikkerhet (§ 9), vurdering av samlet belastning på økosystemet (§ 10), vurdering av tiltakshavers kostnadsansvar (§ 11), samt valg av metoder og lokalisering som best ivaretar naturmangfoldet (§ 12). Kommunen kan ikke bare vise til overordnede planer eller til eksterne utredninger, men må gjøre egne, oppdaterte vurderinger for det aktuelle tiltaket.

Dersom slike vurderinger mangler eller er mangelfulle, fremgår det av veilederen og Sivilombudets praksis at vedtaket skal oppheves og returneres til kommunen for ny behandling. Etter vår gjennomgang av kommunens saksbehandling finner vi ikke tilstrekkelig dokumentasjon for at kravene i naturmangfoldloven §§ 8–12 er oppfylt. Vi kan heller ikke se at det er gjort en selvstendig og grundig vurdering av samlet belastning, hverken av naturtypevurderinger eller at kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold er tilstrekkelig oppdatert. Klimavurderinger i forhold til CO2 utslipp inngår eksempelvis heller ikke i vurderingen. Inngrepet har alvorlige konsekvenser for friluftsliv og uteklasserom for barnehage og skole. Disse konsekvensene er heller ikke nevnt.

NINA v/ O. Stabbetorp og L. Erikstad gjorde i 1999 en oversiktlig kartlegging av et område rundt Eggemoen. Kartleggingen var en del av utredningen til ny E16 mellom Bergermoen og Vågård. Det er foretatt en naturtypeklassifisering basert på geologi, geomorfologi og vegetasjon. Rapporten konkluderer med å gi områdene nord for Eggemoen, altså Bergermoen, med flere dødisgroper, såkalt **regional verneverdi**. En reguleringsendring og nedbygging av et slikt område er heller ikke nevnt i saksgrunnlaget.

Dette utgjør samlet en alvorlig saksbehandlingsfeil som alene tilsier at vedtaket må oppheves.

3. Skjult formål og villedende søknadsgrunnlag: Pukkverk forkledd som næringsutvikling

Historikken og saksdokumenter viser at tiltakshaver Åsmund Pettersen & Sønn (ÅPS) i realiteten har hatt til hensikt å etablere et pussverk og drive kommersiell produksjon og omsetning av steinmasser på Bergermoen. Allerede i 2012 ble ønsket om pussverk kjent gjennom lokalpressen, og i 2016 ble etablering av pussverk behandlet av Jevnaker kommune. Det ble den gang ikke gitt tillatelse for pussverk. I 2018 ble det vedtatt en reguleringsplan for næringsformål, uten eksplisitt omtale av pussverk. Tiltaket som nå er søkt om, og godkjent av

kommunen, er presentert og behandlet som “vesentlig terrenginngrep/grovplanering av industritomter”.

Av søknadsdokumentene fremgår det imidlertid tydelig at det er planlagt sprengning av ca. 1 million m³ fjell, etablering av knuseverk, og ekstern avhending og salg av pukk til bruk i lokale bygge- og anleggstiltak. Saksframlegget opplyser eksplisitt at “massene vil være gjenstand for ekstern avhending i nærområdet, og kunne benyttes til lokale bygge- og anleggstiltak”, og at dette vil gi Jevnaker “kortreiste byggeråstoffer til en gunstig pris”. Dette er etter vår vurdering en kommersiell virksomhet, ikke bare intern bruk. Vi presiserer at det er avvik mellom hva som fremkommer i kommunens godkjenning og hva som faktisk sies i tv-opptaket (kommune-tv) fra kommunestyremøtet.

Samtidig har tiltakshaver i sin søknad til Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) hevdet at tiltaket faller utenfor mineralloven fordi massene hovedsakelig skal benyttes til tomteopparbeidelse. Dette er etter vår vurdering villedende, ettersom dokumentene viser at masseuttak, knusing, utkjøring og kommersiell omsetning er en vesentlig del av tiltaket.

Tiltaket burde derfor vært behandlet som ordinær pukkverksdrift etter både mineralloven og plan- og bygningsloven kapittel 12, med krav til driftskonsesjon, reguleringsplan for pukkverk, samt full konsekvensutredning. Ved å presentere tiltaket som “næringstomter” har tiltakshaver og kommunen unndratt seg de lovpålagte prosessene som gjelder for pukkverk og masseuttak, og de reelle konsekvensene for lokalmiljøet, helse, trafikk og natur er ikke tilstrekkelig utredet.

4. Manglende varslings og brudd på medvirkningsplikten

Vår forståelse er at tiltaket har blitt behandlet etter en forenklet prosess hvor kun de direkte naboene er varslet.

Øvrige grunneiere, herunder Trondrud Eiendom som eier et planlagt og fremtidig boligfelt i Breteberga (350 meter unna), Bergerbakken barnehage (700 meter unna) og Bergerbakken skole (800 meter unna), og øvrige boligfelt i umiddelbar nærhet (Bergerbakken og Bergermarka - 800 meter unna), har ikke blitt varslet i henhold til pbl § 12-8 og forvaltningslovens krav til forsvarlig saksbehandling. Dette har fratatt berørte parter muligheten til å uttale seg og fremme innsigelser i saken.

5. Manglende utredning av miljø- og helsekonsekvenser

Vi kan ikke se at det er gjennomført konsekvensutredning for støy, støv eller annen miljø- og helsebelastning, til tross for at tiltaket ligger i umiddelbar nærhet til boligområder, skole og barnehage.

Drift av et pukkverk og utkjøring av store mengder steinmasser vil gi omfattende negative konsekvenser for både naboer og hele nærområdet. Både produksjon av pukk, sprengningsarbeid, knusing og kontinuerlig tungtransport skaper betydelig støy- og

støvb belastning. Dette vil ramme nærliggende boligfelt, barnehager og skoler, samt turgåere og brukere av friluftsområdene i og rundt Bergermarka.

Barn og unge er spesielt sårbare for negative effekter av støy og støv, med økt risiko for konsentrasjonsvansker, søvnforstyrrelser, luftveisplager og redusert livskvalitet. For beboere nær anlegget vil dette også kunne bety begrenset bruk av uteområder, økt bekymring for helse og trygghet, og i mange tilfeller redusert verdi på boligene sine.

I tillegg vil tungtransport av masser føre til ytterligere forringelse av bomiljø og sikkerhet for gående og syklende, med økt støvplager og risiko for ulykker. Slik virksomhet vil gi langt større ulemper enn det som følger av normal næringsvirksomhet, og konsekvensene for nærområdet er derfor betydelige og alvorlige.

Det er ikke dokumentert at disse forholdene er tilstrekkelig utredet eller vurdert i saksbehandlingen.

6. Uklare og sprikende driftsopplysninger

Det er oppgitt ulike driftsperioder og driftstidspunkter i sakens dokumenter – 2, 4 og 10 år – uten at det er tydelig hva som faktisk er godkjent, og uten at det er oppgitt en endelig sluttdato. Dette gir stor usikkerhet om samlet belastning og konsekvenser for lokalsamfunnet.

I dokumentene fra tiltakshaver fremgår det i tillegg ulike opplysninger om driftstid per dag og sesong. Det er umulig for naboer, kommunestyret og forurensningsmyndighetene å vurdere de reelle belastningene uten en entydig og troverdig driftstidsangivelse.

Det fremstår også uklart om knusingen må foregå etappevis i takt med salg av tomter, eller om ÅPS kan sprengte og knuse hele området, for deretter å selge/forbruke massene før tomtene klargjøres og selges.

Formålet med tiltaket er underkommunisert i saksdokumentene. I følgebrevet (141076_1_A) beskrives tiltaket som «grovplanering av tomter», noe som gir inntrykk av et begrenset og tradisjonelt byggeforberedende arbeid. Imidlertid fremgår det av søknaden til Statsforvalteren at det er planlagt produksjon av opptil 2000 tonn pukk per døgn i inntil 48 måneder. Dette viser at tiltaket i realiteten har karakter av storskala industrielt masseuttak og pukkverksdrift, langt utover det som følger av vanlig tomteopparbeidelse. Det er derfor stor avstand mellom den beskrevne «grovplaneringen» og det faktiske industrielle omfanget, noe som innebærer at søknadsgrunnlaget ikke gir et riktig eller dekkende bilde av tiltakets karakter og konsekvenser.

7. Infrastruktur, trafikk og sikkerhet

Det er etter vår vurdering ikke gjennomført tilfredsstillende trafikkanalyse eller vurdert konsekvenser for veinett, trafiksikkerhet eller belastning på kommunale/fylkeskommunale veier.

Til tross for at det ikke er søkt om kommersiell drift, opplyses det i kommunestyremøtet den 06.03.25 at anslagsvis 50 % av massene skal uttransportes og selges i andre prosjekter.

Etter våre beregninger vil dette utgjøre ca. 1,5 millioner tonn steinmasse, noe som innebærer ca. 70 000 lastebillass. En vurdering av kartskisser og terrengprofiler indikerer at det reelle uttaket trolig vil være langt større enn 50 %. Dette vil utgjøre betydelig risiko for slitasje, økte vedlikeholdskostnader, svevestøv og økt ulykkesrisiko, spesielt for gående og syklende, barn og unge i nærområdet.

Kommunens planer for et eventuelt massedeponi (saksnummer 24/253) vil påføre veinettet ytterligere belastning, med anslagsvis 40 turer med semitrailer daglig de neste 20 årene. Hadeland og Ringerike Avfallsselskap (HRA) har også konkrete planer om å utvide sin virksomhet, uten at det er foretatt en helhetlig trafikksikkerhetsanalyse og konsekvensanalyse.

8. Brudd på reguleringsplan – tap av friluftsverdier og allmennhetens rettigheter

Reguleringsplanen legger føringer for at allmennheten fortsatt skal ha tilgang til tur- og friluftsområdene, inkludert utfartsparkering, skiløype og forbindelse til Eggemoen. ÅPS har imidlertid skissert at området skal stenges med bom. Det er allerede urealistisk å opprettholde skiløype ved siden av et aktivt pukkverk, og dette vil i praksis frata befolkningen tilgang til viktige rekreasjonsområder. Fra kommunestyrevedtaket referatføres det eksplisitt at tilganger til tverrforbindelse til Eggemoen og tur- og skiløyper skal bestå, men i besvarelse fra ÅPS bes det om å få tredjeparter vekk fra aktuelt område og at det anlegges bom for å hindre utfartsparkering ved Midtbråtan.

Ringerike kommune, som området grenser inn til, har klassifisert dette til et *svært viktig friluftslivsområde*. Dette gjelder også for reguleringsområdet i Jevnaker uten at konsekvenser rundt disse forhold er utredet. Friluftsjansene er heller ikke invitert til medvirkning i planarbeidet.

Vi mener at et så stort og omfattende naturinngrep i et potensielt viktig eller svært viktig friluftsområde vil kunne ha svært negative effekter for natur og friluftsliv. Vi er ikke kjent med at Jevnaker kommune har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder i henhold til Miljødirektoratets nasjonale metodikk (M98).

9. Oppsummering

Totalbelastningen og inngrepene på området blir massivt, stort og inngripende, og vil ha store, negative og langvarige effekter på mange bruker- og interessegrupper, naboer og andre berørte. Vår vurdering er at saksdokumentene ikke hensyntar eller belyser de negative konsekvensene for området som helhet.

Vi mener også at det har skjedd en grov omgåelse av demokratisk og juridisk prosess, og ber om at Statsforvalteren griper inn for å sikre at lovverket etterleves og at hensyn til natur, helse og nærmiljø ivaretas.

På bakgrunn av ovenstående ber vi Statsforvalteren om å:

- Omgjøre eller sende vedtaket tilbake til kommunen for ny behandling.

- Pålegge kommunen å behandle tiltaket som et pukkverk etter mineralloven og pbl kap. 12.
- Påse at alle berørte parter får mulighet til å uttale seg, og at full konsekvensutredning gjennomføres.
- Vurdere saksbehandlingsfeil i kommunen som kan ha hatt innvirkning på vedtakets gyldighet.

Vennlig hilsen,

Signed with Odoo Sign
3fb3c23a29...

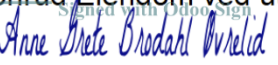
Bergermarka Velforening ved Lars Henrik Moe

Signed with Odoo Sign
6cc4686373...

Naturvernforbundet i Jevnaker ved Per Otto Brørby

Signed with Odoo Sign
b76c5b02ed...

Tronrud Eiendom ved utviklingsdirektør Ellen Grønland

Signed with Odoo Sign
243be0169b...

Utdanningsforbundet i Jevnaker ved Anne Grethe Brodahl Øvrelid

Signed with Odoo Sign
050151912c...

Jevnaker JFF ved Henrik Dahlen

Signed with Odoo Sign
7a88a87c80...

JIF Mosjon ved Ståle Aas

Signed with Odoo Sign
a951ca3fef...

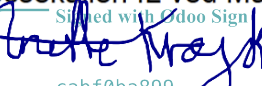
Ringerike O-lag ved Kristian Kihle

Signed with Odoo Sign
26642e986b...

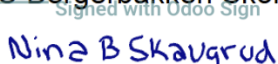
Nordhagen Vest, Silje Nikolaisen

Signed with Odoo Sign
cf93c3d1d6...

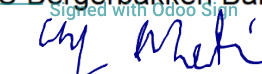
Fossekallen IL ved Marit Helene Tønnessen

Signed with Odoo Sign
cabf0ba899...

FAU Bergerbakken Skole ved Anette Krogstad Engnæs

Signed with Odoo Sign
6c457fcc09...

FAU Bergerbakken Barnehage ved Nina Bang Skaugerud

Signed with Odoo Sign
1700afe37...

Norsk Organisasjon for terrengsykling(NOTS Jevnaker) ved Ulf Martinussen